

Statsbudsjettet 2027: - Vi trenger sterkere insentiver til å investere og skape i Nordland

Datum 8.10.2026
Subjekt Næringslivets Hovedorganisasjon
Region Norsko
Kategorie Ekonomika, Doprava, Politika

Regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder flere positive satsinger for Nordland, særlig innen forsvar og raskere behandling av kraft- og nettsaker. Men NHO Nordland savner et tydeligere løft for privat eierskap, investeringer og infrastruktur - i en tid der bedriftenes fremtidstro er svekket.

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 innebærer samlet sett en relativt stram finanspolitisk kurs. Den underliggende veksten i offentlige utgifter er anslått til 0,2 prosent reelt.

NHO Nordland mener det er viktig å føre en ansvarlig økonomisk politikk. Når handlingsrommet er begrenset, blir det imidlertid desto viktigere å prioritere tiltak som styrker verdiskapingen og bedriftenes konkurransekraft.

- Nordland har naturressursene, kompetansen, eksportbedriftene og de lokale eierne som skal til for å skape mer verdier og flere arbeidsplasser. Skal vi få utløst det potensialet, må det være attraktivt å investere, eie og utvikle bedrifter i Norge. Da trenger vi rammevilkår som gir både motivasjon og mulighet til å satse, sier regiondirektør Hans Christian Hansson i NHO Nordland.

Svekket tro på markedet

Budsjettet kommer samtidig som stemningen i næringslivet er blitt betydelig mer avdempet.

NHOs medlemsundersøkelser har gjennom året vist en klar svekkelse i forventningene blant bedriftene i Nordland. I september svarte 30 prosent av NHO-bedriftene i fylket at de ventet en forverring de neste seks månedene, mens bare 7 prosent ventet bedring. I juli svarte nesten fire av ti at de hadde utsatt eller avlyst investeringer det siste året.

I alle landets fylker er det flere bedrifter som forventer forverring enn bedring, viser helt ferske tall fra oktober.

For NHO Nordland gjør det spørsmålet om investeringsvilje desto viktigere.

- Bedriftene våre lever med internasjonal uro, stigende renter, kostnadsvekst og tøff konkurranse. Alt dette kan vi ikke løse politisk i Norge. Men vi kan sørge for at de rammevilkårene vi faktisk styrer selv, gjør det mer - ikke mindre - attraktivt å investere. Når optimismen svekkes, trenger vi politikk som bygger opp under troen på at det lønner seg å satse, påpeker Hansson.

Savner grep for privat eierskap

NHO har etterlyst skattelettelser for bedriftene og norske private eiere. I budsjettforslaget

videreføres selskapsskatten på 22 prosent, mens det ikke kommer større lettelser i formuesskatten. Exit-skatten består også i hovedsak som i dag.

Bunnfradraget i formuesskatten økes, men NHO mener det ikke løser den grunnleggende utfordringen for norske private eiere.

For Nordland er dette særlig viktig fordi en stor del av næringslivet består av små og mellomstore bedrifter og sterke familieeide virksomheter.

- Vi savner sterkere insentiver for dem som setter egen kapital i arbeid og tar risiko. I Nordland ser vi hver dag hva lokalt eierskap betyr. Det handler om kapital som reinvesteres, arbeidsplasser som utvikles over tid og folk som har et langsiktig engasjement for lokalsamfunnet sitt. Vi trenger flere som vil eie og investere i Nordland og Norge, sier Hansson.

Seniorrådgiver Lars Fredrik Martinussen peker samtidig på at det samlede kostnadsbildet må tas med når budsjettet vurderes.

- Det er få lettelser av betydning for næringslivet i dette budsjettet. Samtidig øker flere klimaavgifter, blant annet innen luftfart, sjøfart og fiskeri. For den enkelte bedrift kan hvert grep isolert sett være håndterbart, men det er summen av skatter, avgifter, renter, energikostnader og andre rammevilkår som til slutt truer konkurransekraften, understreker Martinussen.

Positivt grep for saksbehandlingen

Et område NHO Nordland trekker frem som positivt, er regjeringens oppfølging av arbeidet med arealplanlegging og raskere utbygging av kraft og nett.

NVE får økte ressurser til blant annet konsesjonsbehandling, detaljplaner og digitalisering. Det satses også på forsterking av plankapasiteten i de tre nordligste fylkeskommunene.

- Dette er nødvendige prioriteringer. Tilgang på kraft og nett er blitt en av de største flaskehalsene for ny industri og videreutvikling av eksisterende arbeidsplasser i Nordland. Vi har over lang tid etterlyst raskere prosesser, og nok kapasitet hos NVE er nødvendig i så måte, sier Martinussen.

Han understreker samtidig at mer kapasitet på saksbehandling alene ikke er nok.

- Vi må også forenkle prosessene, i tillegg til å kaste på mer kull for å få opp hastigheten. Vi må bygge mer nett og få frem mer kraft. Og parallelt må vi følge nøye med på utviklingen i netttariffene. Når kostnadene for kraftintensiv industri øker, kan det svekke konkurransekraften til noen av de viktigste eksportbedriftene våre. Det blir en sentral sak for oss fremover.

Forsvarsløft må også bli infrastrukturløft

Forsvar og beredskap er blant områdene som styrkes tydeligst i statsbudsjettet.

I Nordland planlegges det investeringer på om lag 1,4 milliarder kroner i Forsvarets eiendom, bygg og anlegg, blant annet på Evenes, Reitan og Sortland. Utbyggingen av luftoperasjonssenteret i Bodø fortsetter, og regjeringen foreslår 323 millioner kroner til videreutvikling av Andøya Spaceport og en ny oppskytingsrampe.

Dette vil også kunne gi nye muligheter for nordnorsk næringsliv.

- Forsvarsløftet i nord er både sikkerhetspolitikk og næringspolitikk. Investeringene vil gi aktivitet og oppdrag, og det er viktig at lokale og regionale leverandører får muligheten til å konkurrere om dem. Her har Nordland sterke fagmiljøer og bedrifter som både kan og vil bidra, sier Martinussen.

Men NHO Nordland mener samtidig at forsvarssatsingen må ses i sammenheng med infrastrukturen som skal brukes både av Forsvaret og næringslivet.

Regjeringen legger opp til tiltak for militær mobilitet på E6 mellom Narvik og Setermoen og på E10 over Bjørnfjell. Samtidig savner NHO Nordland et større løft for jernbanen og fylkesveiene.

- Beredskap handler også om at vi faktisk kan flytte mennesker, varer og materiell. Nordlandsbanen og Ofotbanen er helt sentrale både for næringslivet og totalforsvaret. Derfor er det vanskelig å forstå at en historisk forsvarssatsing ikke i større grad følges av et tilsvarende løft for den sivile infrastrukturen som både Forsvaret og resten av totalforsvaret er helt avhengig av, fremhever Martinussen.

Bekymret for jernbanen

Regjeringen øker bevilgningene til drift og vedlikehold av jernbanen, men reduserer samtidig bevilgningene til fornying og mindre investeringer sammenlignet med 2026.

Både Nordlandsbanen og Ofotbanen skal få fornying av blant annet spor og dreneringsanlegg. Samtidig mener Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, en bransjeforening i NHO, at det nasjonale nivået på jernbanefornyning ligger rundt tre milliarder kroner under det som er nødvendig bare for å opprettholde dagens standard.

Situasjonen bekymrer også NHO Nordland.

- Vedlikeholdsetterslepet på Nordlandsbanen er allerede alvorlig. Investeringsbehovet på Ofotbanen er også stort. Når vi samtidig vet hvor viktige disse forbindelsene er for gods, eksport og beredskap, mener vi det må være mulig å koble jernbanesatsingen langt tettere til ambisjonene om motstandskraft og et styrket totalforsvar, sier Martinussen.

Han peker også på at bygg- og anleggsnæringen står i en svært krevende markedssituasjon.

- Vi har bedrifter og fagfolk som kan bygge og fornye infrastrukturen vi trenger. Når aktiviteten samtidig er lav i deler av byggenæringen, er det et godt tidspunkt å prioritere strategiske investeringer og sårt tilrengt vedlikehold.

Regjeringen viderefører allerede påstartede prosjekter på E6 Megården-Sommerset i Sørfold og E10/rv. 85 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukt. NHO Nordland savner fremdrift for neste del av E6-utbyggingen fra Sommerset til Mørsvikbotn, og en mulighet for å redusere det enorme etterslepet på fylkesveiene.

Flytilbudet styrkes - men kostnadene øker

Innen luftfarten videreføres alle FOT-rutene i Nord-Norge, og regjeringen foreslår 2,58 milliarder kroner til ordningen i 2027.

Fra årsskiftet skal kapasiteten blant annet økes mellom Bodø og Leknes og Svolvær. NHO Nordland har lenge arbeidet for å styrke kapasiteten på disse rutene og applaudert dette initiativet.

- Det er positivt at regjeringen har lyttet når det gjelder kapasiteten i Lofoten, og at alle dagens

lufthavner blir med videre i neste FOT-anbud. Samtidig øker CO2-avgiften for innenriks luftfart, og det kommer på toppen av et avgiftspress som allerede er for høyt. Dette kan true marginale ruter, noe vi tidligere har advart om, sier Martinussen.

Skuffet over normprisrådet

NHO Nordland reagerer også på at regjeringen ikke følger opp Stortingets vedtak som ba regjeringen legge fram forslag om å avvikle Prisrådet fra 2027.

Regjeringen foreslår i stedet å videreføre ordningen neste år, mens alternative løsninger skal utredes med sikte på eventuelle endringer fra 2028.

- Havbruk er en av de viktigste eksportnæringene i Nordland. Stortinget har gitt et tydelig signal om at Prisrådet skal avvikles fra 2027. Vi hadde derfor forventet at vedtaket skulle følges opp i dette budsjettet. At usikkerheten om skattegrunnlaget og et svært byråkratisk rapporteringsregime nå forlenges med ytterligere ett år, er uheldig, sier Martinussen.

<https://www.nho.no/regionforeninger/nho-nordland/artikkelarkiv/2026/vi-trenger-sterkere-insentiver-til-a-investere-og-skape-i-nordland>